

CBSE
Marking Scheme - 2023-24
CLASS - XII
ODIA (113)

1. **5x2=10**
- (i) ବିକାଶ ନାମରେ ଅବିଚ୍ଛିନ୍ନ ଭାବରେ ପ୍ରାକୃତିକ ଆବାସର ଅତ୍ୟଧିକ ବ୍ୟବହାର ଯୋଗୁଁ ପରିବେଶ ଅଧଃପତିତ ହେଉଅଛି ।
- (ii) ୨୦୨୧ ବିଶ୍ୱପରିବେଶ ଦିବସର ବାର୍ତ୍ତାଧିକାରୀ “ପରିସଂସ୍ଥା ପୁନରୁଦ୍ଧାର ଦଶିନୀ” ।
- (iii) ନିଜେ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ହେଲେ ବି ବୃକ୍ଷଲତାମାନେ କଦାପି ପ୍ରତିବାଦ କରନ୍ତି ନାହିଁ ।
- (iv) ଜଳଚକ୍ର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ, ଜଳବାୟୁ ତଥା ଉତ୍ତାପ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ, ପଶୁପକ୍ଷୀଙ୍କୁ ଆଶ୍ରୟ, ବର୍ଷାକୁ ଆକୃଷ୍ଟ କରିବା ଓ ଚିତ୍ତବିନୋଦନର ମାଧ୍ୟମକୁ ନେଇ ଯଦି ଏହାର ପରୋକ୍ଷ ମୂଲ୍ୟାୟନ କରାଯାଏ ତେବେ ଏହା ଅତୁଳନୀୟ ହେବ ।
- (v) ଜଳବାୟୁ ତଥା ଉତ୍ତାପ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବୃକ୍ଷର ଭୂମିକା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ।
2. **6**
- ଉପକ୍ରମ-1
ବିଷୟବସ୍ତୁ, ଶୃଙ୍ଖଳିତ ଉପସ୍ଥାପନା-3
ସୂକ୍ଷ୍ମ ଉଦ୍ଧାର, ନିଜସ୍ୱ ବିଚାର-1
ଉପସଂହାର-1
3. **6**
- ସମୋଧନ ଓ ଠିକଣା -1
ବିଷୟବସ୍ତୁ ଉପସ୍ଥାପନା -4
ଲିଖନକ୍ରମ ଓ ଶୈଳୀ -1
4. **2x1=2**
- ନିମ୍ନଲିଖିତ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକର ବିପରୀତାର୍ଥବୋଧକ ଶବ୍ଦ ଲେଖ ।
- (i) ନିଗ୍ରହ
(ii) ଅପକର୍ଷ
(iii) ନିରକ୍ଷର
5. **3x1=3**
- ଶୁଦ୍ଧ ପ୍ରୟୋଗ ଆଧାରରେ ଠିକ୍ ଉତ୍ତରଟି ଲେଖ ।
- (i) ପୂଜାସ୍ଥଳ
(ii) ବିଶ୍ୱଜନୀନ
(iii) ଅନଟନ
(iv) ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ
6. **2x1=2**
- ସମୋଚ୍ଚାରିତ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକର ଅର୍ଥ ଲେଖ ।
- (i) ଶର-ଧନୁଶର
ସର-ପୋଖରୀ / ଦୁଧସର

- (ii) ପରିଚ୍ଛଦ-ପୋଷାକ
ପରିଚ୍ଛଦ-ଅଧ୍ୟାୟ

- (iii) ତଟକା-ସଜ
ତାଟକା-ଆବାକାବା

7. ଏକପଦରେ ପ୍ରକାଶ କର ।

3x1=3

- (i) ବିଚ୍ଚରକ
(ii) ଦାର୍ଶନିକ
(iii) ଗ୍ରହୀତା
(iv) ସନ୍ନ୍ୟାସୀ

8. ସପ୍ତସଙ୍ଗ ସରଳାର୍ଥ ଲେଖ ।

5

- (i) ଇତିହାସ-ବିଶ୍ୱନାଥ କର
(ii) ସ୍ୱାଧୀନ ଦେଶରେ ଶିକ୍ଷାଚିନ୍ତା - ଗୋଲୋକବିହାରୀ ଧଳ
ପ୍ରବନ୍ଧ ଓ ପ୍ରାବନ୍ଧିକଙ୍କ ସୂଚନା-1
ପ୍ରସଙ୍ଗ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ-1
ବର୍ଣ୍ଣନା-3

9. ସଂକ୍ଷେପରେ ଉତ୍ତର ଲେଖ ।

3x2=6

- (i) ଗୋଟିଏ ନିତୁତ ହୃଦୟର ଚିନ୍ତା ପରିବ୍ୟାପ୍ତ ହୋଇ ବୃହତ ଅଗ୍ନିରେ ପରିଣତ ହୁଏ ଏବଂ ରାଶିରାଶି ଅସତ୍ୟ, ଅନ୍ୟାୟ, ଅସାମ୍ୟ, ଅପବିତ୍ରତାକୁ ଶୁଷ୍କ ତୃଣରାଶିତୁଲ୍ୟ ପୋଡ଼ି ଉସ୍ମାତୁତ କରିପକାଏ । କେବଳ ବିଶୁଦ୍ଧ ସତ୍ୟଟି ପରିଷ୍କାର ଭାବରେ ପ୍ରତିଭାତ ହୁଏ ।
(ii) ଗୋ-ପଲର ଗଳଘଣ୍ଟି ବା ଗୋପାଳର ବେଶୁସ୍ତନ ଶୁଣି କିମ୍ପା କୁଟୀରରୁ ଉଦ୍ଗତ କୁଣ୍ଡଳୀଭୂତ ଧୂମ ଦେଖି ବନବାସୀମାନଙ୍କ ବାସଭୂମିକୁ ଜଳଦ ଚିହ୍ନି ପାରିବ ।
(iii) ବ୍ୟକ୍ତିର ଦୋଷଗୁଣ, କ୍ରିୟାକଳାପ, ଚିନ୍ତାଧାରା ଓ ମାନସିକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ, ସାଧୁତା ଓ ସଜୋଟପଣିଆ ତଥା କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତା ସମ୍ପର୍କରେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ଅବଗତ ହେଲା ପରେ ହିଁ ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ପ୍ରତିନିଧି ରୂପେ ବାଛିବା ଉଚିତ୍ ।
(iv) ପାଠ ପଢ଼ିଲେ, ସେହି ପାଠ ବଳରେ ଆମେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସହ ସମାନ ହୋଇପାରିବା ।
(v) ମଣିଷର ମନକୁ ପ୍ରଥମେ ଶିକ୍ଷାରେ ସଜାଡ଼ି ଯୋଜନା କଥା କହିଲେ ସେମାନେ ବୁଝିପାରିବେ ।

10. ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଯଥାର୍ଥ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦତ୍ତ ଉତ୍ତର ପର୍ଯ୍ୟାୟରୁ ବାଛି ଲେଖ ।

10x1=10

- (i) (A) ଧର୍ମ
(ii) (B) ଦରିଦ୍ରତାରେ
(iii) (C) ଗଣତନ୍ତ୍ର ଶାସନରେ

- (iv) (C) ମୌଳିକ ଚିନ୍ତା
- (v) (C) ବିବିଧ ପ୍ରବନ୍ଧ
- (vi) (B) ନରକକାଳ
- (vii) (B) କଟକ
- (viii) (C) ଲୋକପ୍ରତିନିଧି ମନୋନୟନ
- (ix) (D) ଶିକ୍ଷାପଦ୍ଧତି
- (x) (A) ଶାଳିକ୍ଷେତ୍ର

11. ସପ୍ତସଙ୍ଗ ସରଳାର୍ଥ ଲେଖ ।

5

- (i) ବଡ଼ପଣ-ରାଧାନାଥ ରାୟ
- (ii) ପିଙ୍ଗାଳାର ଅଭିସାର- ରାଧାମୋହନ ଗଡ଼ନାୟକ
କବିତା ଓ କବିଙ୍କ ସୂଚନା -1
ପ୍ରସଙ୍ଗ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ -1
ବର୍ଣ୍ଣନା -3

12. ସଂକ୍ଷେପରେ ଉତ୍ତର ଲେଖ ।

3x2=6

- (i) ଗଣିକା, ଓକିଲ ଏବଂ ଛାମୁଆ ବା ଖୋସାମଦିଆଙ୍କ ପୋଷଣ ନିମନ୍ତେ ରାଜା ଓ ଜମିଦାରମାନେ ପ୍ରଜାଙ୍କୁ ଶୋଷଣ କରନ୍ତି ।
- (ii) ରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଦ୍ଵିତୀୟ ପତ୍ନୀ ବିବାହ ପୂର୍ବରୁ କେଉଁ ତପସ୍ୟା ଓ ମନ୍ତ୍ର ଜପ କରିଥିବାରୁ ରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ପତିରୂପେ ପାଇବାକୁ ଯୋଗ୍ୟା ହୋଇଥିଲେ, ରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କଠାରୁ ସେହି ତପସ୍ୟା ଓ ମନ୍ତ୍ର ବିଷୟରେ ତପସ୍ଵିନୀ ସୀତା ଜାଣିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ ।
- (iii) ଯମଦୂତ ଯେପରି ହୃଦୟହୀନ ତଥା ନିଷ୍ଠୁର ହୋଇଥାନ୍ତି ସେହିପରି ସିପାହି ମଧ୍ୟ କବିଙ୍କ ପ୍ରତି ସମ ବ୍ୟବହାର କରିଥିବାରୁ ତାକୁ ଯମଦୂତ ବୋଲି କବି କହିଛନ୍ତି ।
- (iv) ଧନୀ ଯୁବକଟି କଥା ଦେଇ ନ ଆସିବାରୁ ପିଙ୍ଗାଳା ମନରେ ବିରାଗ ଆସିଥିଲା ।
- (v) କବି ମନୁଷ୍ୟ ପୁତ୍ରଙ୍କୁ ଦଗ୍ଢ ହେବାପାଇଁ କହିଛନ୍ତି କାରଣ ଦଗ୍ଢ ହେଲା ପରେ ହିଁ ନୂତନ ସୃଷ୍ଟିର ସମ୍ଭବ ହୋଇଥାଏ । ସେହି ଧ୍ୟାନ ମଧ୍ୟରୁ ସୃଷ୍ଟି ହେବ ଜ୍ଞାନାଲୋକ ଏବଂ ଯେଉଁଥିରୁ ସେମାନେ ନିଜର ଅଧିକାର ବିଷୟରେ ଜାଣିପାରିବେ ।

13. ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଯଥାର୍ଥ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦତ୍ତ ଉତ୍ତର ପର୍ଯ୍ୟାୟରୁ ବାଛି ଲେଖ । 10x1=10

- (i) (A) ରାମଚନ୍ଦ୍ର
- (ii) (B) ପ୍ରେମର ଅସ୍ଵର୍ଗର
- (iii) (B) ଲୌକିକ ଜ୍ଞାନକୁ ଧରି
- (iv) (C) ଭୀମ ଅତ୍ୟାଚାର
- (v) (A) ମୁକ୍ତ ଚରିଣୀ ତଟିନୀ
- (vi) (C) ରାଜ୍ୟକୁ ଏକ ପରିବାର ମନେ କରୁଥିଲେ
- (vii) (A) କାରା କବିତା

- (viii) (C) ନବବଧୂକୁ ମୁଗ୍ଧ କରିବା ପାଇଁ
(ix) (C) ଆକାଶ
(x) (B) ବରଷାର ନୀପ

14. ସଂକ୍ଷେପରେ ଉତ୍ତର ଲେଖ । (ଯେ କୌଣସି 3 ଚିର)

3x2=6

- (i) କଳିକତାର ଧୂଆଁପତ୍ର ବାଲେଶ୍ଵରକୁ ଜାହାଜରେ ଆସୁଥିଲା । ବାଲେଶ୍ଵରରୁ ଶଗଡ଼ରେ ଓଡ଼ିଶାର ସମସ୍ତ ସ୍ଥାନକୁ ଚଳାଣ କରାଯାଉଥିଲା । ସେଥିପାଇଁ କଳିକତି ଧୂଆଁପତ୍ରର ନାମ ବାଲେଶ୍ଵରୀ ବୋଲି କୁହାଯାଉଥିଲା ।
- (ii) ସ୍ଵାଧୀନତାର ଉତ୍ସବ ପାଳନ ନିମନ୍ତେ ହଠାତ୍ ଶଙ୍ଖ, ଘଣ୍ଟ, ହୁଳହୁଳି ଓ ତୋପ ପ୍ରଭୃତି ବାଜି ଉଠିବାରୁ ରାୟବାହାଦୁରଙ୍କ ନିଦ ଭାଙ୍ଗି ଯାଇଥିଲା ।
- (iii) ଅଶୋକ ଯେତେବେଳେ ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଖରୁ ପଦେପଦେ ଶୁଣି ଭୟଭୀତ ହୋଇ ପଡ଼ିଛନ୍ତି ସେତେବେଳେ ମାଷ୍ଟରଜୀ ତାଙ୍କୁ ବ୍ୟସ୍ତ ନ ହେବାପାଇଁ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଛନ୍ତି ଏବଂ ତାଙ୍କ କୋଳରେ ଅଶୋକର ମୁଣ୍ଡଟିକୁ ରଖି ପିଠିରେ ଥାପୁଡ଼ାଇ ସାହୁନା ଦେଇଛନ୍ତି ।
- (iv) କମ୍ପୁଗ୍ରୀବ ଦିଗନ୍ତ ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟିପାତ କରି ଦୂରରେ ଥିବା ପର୍ବତଶ୍ରେଣୀ, ସରୋବର ଓ ଉପତ୍ୟକାଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଚିନ୍ତା କରୁଥିଲା । ସେଗୁଡ଼ିକ କେତେ ସୁନ୍ଦର, ସ୍ଵଚ୍ଛ ଓ ସବୁଜତର ହୋଇଥିବେ କିନ୍ତୁ ସେ ବିହଙ୍ଗ ନହୋଇ କଛପ ହୋଇଥିବା ହେତୁ ନିଜ ଭାଗ୍ୟକୁ ଧିକ୍କାର କରୁଥିଲା ଓ ଦୀର୍ଘଶ୍ଵାସ ଛାଡ଼ୁଥିଲା ।
- (v) ସନ୍ଧ୍ୟାହେଲେ ସାଧାରଣତଃ ଲୋକମାନେ ଗୃହାଭିମୁଖୀ ହୋଇଥାନ୍ତି କିନ୍ତୁ ବନାରସରେ ସନ୍ଧ୍ୟାହେଲେ ଲୋକମାନେ ଆନନ୍ଦର ସନ୍ଧାନ କରିବାକୁ ବାହାରେ ବୁଲିଥାନ୍ତି । ସୁତରାଂ ଅସଂଖ୍ୟ ଲୋକଙ୍କ କୋଳାହଳ ସାଙ୍ଗକୁ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଆଲୋକର ସାଜସଜାକୁ ଦେଖି ବନାରସରେ ସନ୍ଧ୍ୟା ହୁଏନା ବୋଲି କୁହାଯାଇଛି ।

